

jo lovet, er der kun een Vej at gaa, nemlig at gøre de tekniske Skoler til offentlige Skoler, som ejes af Staten, Kommunerne eller begge i Forening.

Til det ærede Medlem fra Verringe (Jensen-Sønderup) vil jeg sige, at jeg fuldstændig deler hans Anskuelse om, at vi ikke skal have det øverste Tilsyn delt, saaledes at der bliver et Tilsyn for Fagskolerne og et andet for de tekniske Skoler. Det gælder om at bevare Enheden, som det ærede Medlem udtrykte sig. Noget andet er derimod, om man kan lade denne øverste Ledelse bestaa af to Direktører, hvoraf, som jeg paapegede før, den ene kan have Administrationen under sig, og den anden kan have Tilsynet. — Det ærede Medlem omtalte Aftenundervisningen og troede ikke, at der foregik et saa stort Spild af Tid, Kræfter og Penge, som jeg havde hævdedet, ved at der var Aftenundervisning i Stedet for Dagundervisning, og mente, at Aarsagen til Spildet mere laa i, at det var nødvendigt at anvende saa mange Timer til Regning, Skrivning og Dansk. Her vil jeg først gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det Antal Timer, som navnlig i det første Skoleaar anvendes til Regning, Skrivning og Dansk, kun er ringe i Forhold til det Antal Timer, der anvendes paa Tegning. Men dernæst vil jeg give det ærede Medlem Ret i, at Folkeskolens Elever er for daarligt funderede i Regning, Skrivning og Dansk. Og samtidig med at jeg indrømmer dette, maa jeg tilstaa, at jeg ikke kender Vejen til at faa dette Forhold forbedret, men kunde det ærede Medlem anvise Vejen til, at vi netop i disse Fag kunde komme op paa et højere Niveau i den danske Folkeskole, vilde han gøre det danske Samfund en stor Tjeneste.

Wulff: Jeg skal paa dette fremrykkede Tidspunkt indskrænke mig til faa Bemærkninger. Den højtærede Minister udtrykte sin Sympati for, at Aftenundervisningen forvandlede til Dagundervisning, i Modsætning — som han sagde — til mit Standpunkt, som jeg hævdede med Haardnakkethed. Jeg vil gøre opmærksom paa, at jeg ikke har udtalt noget personligt Standpunkt, men kun sagt, at man rundt omkring i Erhvervene anser det for umuligt i al Almindelighed at give Adgang til Dagundervisning for Lærlingene, og at man saa ikke saadan ved Magtsprog kan foretage Forandringen. Dette Standpunkt forekommer mig virkelig at svare temmelig nøje til den højtærede Handelsministers eget, idet han nu sidst sagde, at man ikke pludselig

kan omorganisere dette Forhold, men maatte vente, til man efterhaanden kunde vinde vedkommende Mestres derfor. Saaledes er ogsaa mit Standpunkt. Hvis man blot kan vinde de paagældende, har jeg personlig intet imod, at der bliver Dagundervisning; man maa blot ikke, naar Erhvervene mener, det er umuligt at gaa til Dagundervisning, tvinge dem dertil, blot fordi man ud fra et doktrinært Synspunkt mener, det er bedre. For øvrigt tror jeg ikke, det hele Spørgsmaal har den store Betydning, der tillægges det. Parentetisk maa jeg gøre opmærksom paa, at af de tekniske Skolers 18—19,000 Elever, tror jeg, det er, gaar over de 2,000 paa Dagskole. Der er altsaa allerede ca. 1/9 af Eleverne, der gaar paa Dagskole. Bevægelsen for at gaa over til Dagskole gør sig gældende alle Vegne; der bliver paa Møder og andetsteds talt herom overfor Haandværksmestrene, saa man kan være rolig for, at hvor det kan lade sig gøre at lade Eleverne gaa paa Dagskole, sker det.

Den højtærede Minister forsøgte at give en bedre Forklaring af, hvad Forskellen er paa Fagskole og Værkstedsskole. Jeg tror ikke, det lykkedes for den højtærede Minister. Han sagde, at Fagskolen skulde være den, der gav Undervisning i hele Faget; saa vidt jeg forstod ham, skulde det sige, at den gav et Kursus paa lad os sige et halvt eller et helt Aar efter Værkstedsundervisningen. Jeg forstod ikke rigtig, hvad den højtærede Minister mente med „hele Faget“. Han sagde, at Fagskolen skulde give Undervisning kun i det, Værkstedet ikke kan magte, men det, Værkstedet ikke kan magte, er jo Undervisningen i hele Faget. I de Eksempler, hvormed Ministeren syntes at ville tydeliggøre Forskellen, henviste han særlig til Blikkenslagerfaget, som er nævnt af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen); men Forholdene i Blikkenslagerfaget har just ført til, at man har oprettet en Fagskole, som har faaet Statstilskud, men ikke til Værkstedsundervisning. Nu siger den højtærede Minister, at det er Værkstedsundervisning, Fagskolen driver; men saa har vi drejet Cirklen rundt, og jeg forstaar ikke Forskellen. Det spiller i øvrigt ingen Rolle; jeg mener kun, at hvis der er en Forskel, er det en Nuance, og en Nuance, som det endda ikke er ganske nemt at faa fat paa.

Maaske jeg i Forbindelse med dette Eksempel fra Blikkenslagerfaget maa sige, nærmest rettet mod det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), at det er rigtigt, at det netop er i de store Byer, Specialiseringen udvikler